

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Bégeniold-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Betegségek.

Irta Strompf Arthur.

Debrecen, augusztus 5.

Kicsiny a születési, nagy a halálozási szám. Az ország lakosait mindenféle járvány pusztítja, egyre veszedelmesebb mérveket ölt a kivándorlás. Mikor a statisztika rideg számhalmaza ezeket mutatja, önkéntelenül gondolkodóba esik a hazáját féltő ember, önkéntelenül az a kérdés vetődik fel előtte: miért van ez így? Lehet-e ezen az állapotokon változtatni? Meg lehet-e menteni Magyarországot attól a sorstól, amelyre a régi, hatalmas államok jutottak, amelyeknek kebelében mind ezen bajok megvoltak. De a gyógyításhoz orvos is kell, olyan orvos, aki nem retten vissza a legradikálisabb gyógymódotól sem, hogy betegének üdvösséggel teli egészségét visszaadja. De hol található orvos most, amikor mindenki saját betegségével küzd vagy egyéni hiúságát elébe helyezve mindennek, nem ér rá azokat a módokat kutatni, melyek a közállapotok javítását, a megélhetési viszonyok könnyítését célozzák. Mert mi kellene egyéb? Ha akadnának a vezető férfiak között olyanok, akik lelkiismeretesen vizsgálnák az ezer sebtől vérző ország száz baját, lenne-e könnyebb valami, mint fölfedezni a bajokat és az orvosságokat, amelyek lehetővé teszik, hogy kievickéljünk az immár létünket fenyegető bajokból.

Vegyünk sorjába egy-két oly betegséget, melyek — ha nem orvosoltatnak — hozzájárulnak ahhoz, hogy Magyarországnak, ennek a természettől hatalomra praedestinált országnak népe elpusztuljon.

Alacsony a születési szám. Ez az első betegség, amit gyógyítani kell. Már pedig elpusztul a magyar faj, ha polgárai olyan laza erkölcsi felfogást tanusítanak, mint a minőről egyik budapesti lap ijesztő képet adott, mikor leleplezte, hogy egy nagy magyar város az utolsó hónapban az eddiginek ép az 1—10-re redukálódott a születések száma.

És miért? Tán a várost legnagyobb részt idős ember lakja vagy tán oly nehezek a megélhetési viszonyok, hogy egy-két gyermek születése az utolsó falat kenyértől fosztaná meg a szülőket. — Amiről pedig szó leend, az az életerős, munkára vágyó, dolgozni akaró és tudó állampolgárokat vezet ki az országból, hogy más országban járuljon hozzá a közterhekhez, más országot gazdagítson. Elmennek, mert nagyok a közterhek, drágák a megélhetési eszközök, kevés a kereset; nyomorogni kell. Nincs föld, holott Magyarország par excellence mezőgazdasági állam. — A földbirtok egyesek kezén van. A kisbirtokot magukhoz szívják a nagybirtokok; a kisbirtok tulajdonosa még a nyomorult napi élelmet és a némileg tisztességes ruházódást sem bírja földjéből kikezresni. — Hej pedig de lehetne ezeken segíteni. — Államilag parcelázni a hitbizományokat, megváltani a papi birtokok egy részét, behozni a progresszív adózást. Igazságos munkáspolitikát a föld és egyéb uzsora megszüntetése, a kivándorlás megszüntetését eredményezné.

De elég ennyi a betegségek közül. Ha még ezekhez hozzávesszük a speciális morbus Hungaricumot, a nemtörődömséget, a gőgöt és egyéb hasonló tulajdonságokat: betelik a mérték. Segíteni kell sürgősen, a törvény kerlelhetetlen szigorával kell büntetni, akik tudatosan és rendszeresen irtják a jövő generációt, munkát a népnek, földet az anyagi gondokkal küzdő a tönk

Átalremeg a testén valami
Aztán beszél, az Isten tudja mit.
Inkább érezni azt, mint hallani.

Beszél gyűgyögve, beszél csendesesen,
S a társa visszafel nekí.
Ez is elindul, az is menne már,
Nagyot lódit, a szárnyát szétveti
S ha ott ragad is egy darabka szárny;
Ha ott marad is egy darabka láb;
Mindegy, a szörnyű küzdelem után
Egymást közelről lássák legalább!

Most pihennek, most várnak szótlánul.
Majd hevesebben kezdik a csatát.
Egymást tüzelik, tépve, véresen;
— Még csak egy perc! Egy perc csak.
[Rajta hát!

A halálharmat testük ellepi
Már nem bírják, már minden veszve van
— Most! Most! — mindkettő elnyujtja
[nyakát,
S egymás ajkára forrnak szomjasan.

*
Mély, hosszú csend... Se sóhaj, se panasz.
Csak én sirok, az Isten tudja miért.
Ezeknek volt egy percük legalább.
Ami egy egész élettel felér!

ALBA NEVIS.

A légyfogón.

Bízsaka van, bent mindenki pihen.
Idehallani lélegzésüket.
Ketten virrasztunk csak; az óra s én,
De ő, szegény, már régesrég süket,
Csak még nem néma. Kár. Sokat fecseg,
Szóhoz sem juthat más emberfia.
Csuda, a nyelve, hogy el nem kopik,
Régen el kellett volna kopnia.

A függönyrésen hozzám néz az ég;
Ma esőre áll, kedvetlen sötét.
Mint gondos asszony félrerakta lám,
Csillaggal ékes bársony köntösét.
De olyan csuf így, olyan disztelen
Máskor királynő, most szurtos cseléd,
Okosan teszi férj ura, a hold,
Ha más asszonynál tölti éjjelét.

Asztalomon nyurga papírsüveg
Dereka karsú, színe csillogó.
Ugy fénylik, akár a kristályüveg,
Pedig nem egyéb, csak egy légyfogó;

Egy mézgapépes légyfogópapír,
Egy vesztőhely, egy közös ravatal
A légynek ép az, ami a szíren
A hajósnak, kit pusztulásba csal.

Az, ami éji lepkének a láng.
Mellbeteg legény vérenek a csók.

Idegen pénzre tévedt férfikéz
Darócának lágy, biztató kaesók.

Az, mi fejletlen kis varróleány
Sóvár mellének a gyémántmedáll.
Szomjazó vándor szemének a kut,
Mely délibáb ur udvarában áll.

Tegnap lakatlan volt még a süveg.
Ma már szétterpedt hullával teli.
De akad rajta olyan is elég,
Ki hattyúdalát most énekl.
Soha még ennél szomorúbb zenét:
Az éjszakában zümmög, átremeg,
Csak állat sírhat ily keservesen.
Csak ember nem értheti soha meg.

És el-el nézem őket óraszám,
Úgy ismerem már a játékukat;
Előre tudom, mi jön azután,
Hogy kis testük a mézgán megragad:
Szállnának, szárnyuk meglibegtetik,
Próbálják erre-arra, hasztalan!
Egy-két sóhaj még, egy-két rándulás,
Aztán elülnek, aztán vége van.

Egyszer csak látom, két kis uj lakó
Kapazskodik a tömlőc sik falán,
Emez jobbról jött, amaz balfelől,
Most látják egymást először talán.
És összenéznek s egyikük megáll,

szélén álló kisbirtokosságnak, tanítani a tudatlanság sötét fertőjébe süllyedt elámitottakat, méltányos adózást.

Sopánkodunk! Sopánkodunk: munka, felvilágosodottság, mikor jön el a te országod?

Debrecen július havában.

A közigazgatási bizottság ülése.

— augusztus 5.

Debrecen közigazgatási bizottsága ma délután tartotta rendes havi ülését. Dr. Fejér Ferenc közigazgatási bizottsági tag ismét megmutatta mily önzetlenül és becsülettel törődik Debrecen városa érdekében. A főorvos jelentésére reflektált. Nem fogadta el azt a megokolást, mintha a rossz gyümölcs okozta volna a nagyarányú halálozást, hanem azt a rossz tejnek tulajdonítja, dr. Tüdős Kálmán válaszában kifejti, hogy a gyermek halandóság oka az, hogy a külteleken a gyermeknevelés kritikán aluli. A tejre vonatkozólag kijelenti, hogy a tehén piszkos istállóban van, a szőrére ráragad a piszok. Itt kellene valamit tenni.

A tanács Fejér F. dr.-nak azt az indítványát, hogy fokozott ellenőrzést vigyen keresztül, a főorvos elfogadta.

A polgármester jelentése július haváról a következő:

Az elmúlt hónapban a rendőrség letartóztatott két egyént, rendőri kihágásokért százötvenegy egyént. A városból eltoloncoltak 36, a városon keresztül elvoncoltak 40, kényszerutlevéllel kiutasítottak 19, összesen 95 egyént.

A rendőrfőkapitányság, mint elsőfoku iparhatóság 42 iparendelélyt adott ki, melyekért 580 korona folyt be. Kiadtak 71 munkakönyvet. A katonai létszám 2095 ember és 796 ló. Mint átkelő beszállásoltatott két tábornok öt törzstiszt, 21 főtiszt, egy legény és három családtag. A nyulasi barakkokban július 21-től 31-ig 300 pórtartalékos, a 3. honvédelmi gyalogezredtől és ugyanezen honvédeztől 4. századtól 200 legény, a lakoságnál pedig 17 tiszt.

A köépítésről Kovács József polgármester jelenti, hogy az általános csatornázás, a villamos vasut és a fémipari szakiskola építése folyamatban van.

Fiók Ehrlichek.

— Levél a szerkesztőhöz. —

— augusztus 5.

Tisztelt szerkesztő ur!

Az önök minden haladást, fejlődést, kulturvíványt lelkesen szolgáló lapjuk is hozsannákat zeng Ehrlich tanárnak, a betegek ezreit regenerálni hivatott szeréről. Hozzáteszem mindjárt, hogy helyes és méltányos, hogy a sajtó figyelemmel kíséri az Ehrlich-szerrel világszerte folytatott kísérleteket és őszintén óhajtja és sürgeti, hogy mielőbb kezdjék a bevitásokat Nagyváradon is a rettentő betegségben gyötrődő emberek szenvedésének enyhítésére.

Mindez helyes. Amikor azonban a vidéki sajtó az igazi, a frankfurti Ehrlichet, az emberiségnek ezt a kétségtelenül nagy jótévként gíorfikálja, — vigyázzon jól, hogy

ne tévessze össze az igazi Ehrlichet, a nagy orvostanár megváltó szerét önző, reklám-érdekeiket lázasan kiaknázni igyekező fiók Ehrlichekkel. Ez — amint alább kiderül — nagyváradi orvosokra eddig nem vonatkoztathat. Kétségtelen azonban, hogy ha éles, tisztán látó szemmel tekint körül a vidéki sajtó, konstatálhatja, hogy néhány hónap óta ugyancsak megszorodott a fiók Ehrlichek száma. Hiszen egyebet sem olvasunk a lapokban, mint azt, hogy aki csak teheti, szalad ki Németországba a tudós tanárhoz, hogy elsajátítsa a gyógyítás módját és főleg, hogy oltóanyagot szerezzen tőle. És erről az előzetes reklámok özöne jelenik meg a lapokban, hogy dr. X. Y. megy, már künn van. És jön, nemsokára jön haza. És olt!...

És itt meg kell azonnal állapítani, hogy az alkalmi kivándorlók között az igazi nagystilű orvosok vannak a legkevesebben. Szó sincs róla, tekintélyes számmal képviselik azok is az országot, de a tulnyomórész kicsi akarnak, nagyhangú reklám szerint élő doktor. Az orvosi kamarák ugyanis, akármekkora szükség legyen rájuk, csak nem tudnak, vagy talán nem is akarnak megalkulni.

Manap az orvos egy-egy szűkkörű orvos-egyesület tagja lehet csupán és törvénye a büntetőtörvénykönyv, de nem egyuttal az etika minden szabálya is. Ez aztán az oka annak, hogy tudományos pályák az utóbbi időben veszedelmesen közelednek a szabad pályák stílusa felé. Régebben a szabad pályák, a kereskedelem, az ipar voltak azok, amelyeken tetszés szerinti jövedelmet tudott magának biztosítani akárcsak, ha ügyességgel, kitartó szívóssággal feküdt neki a munkának és megfelelő piacot tudott biztosítani. Manap már ügynökökkel dolgozik sok ügyvéd és még több orvos is, nagy perceket fizet a nagy forgalom elérhetése érdekében s a megelhetési harcban vagy csak az tud tudományos kérdésekkel behatóan foglalkozni, akinek az anyagi ügyeit már hazulról jól megalapozták, vagy pedig akiben olthatatlan lángok lobognak, az eszményit tekintve foglalkozása első feladatának. Ehrlich tanár is véletlenül milliomos, — annál szebb, hogy millió és millió szegényt ment meg a tudománya.

A szerét — amíg tartott belőle — ingyen adta mindenkinek, aki hozzá fordult. Egyetlen kikötése volt ez az a tudós szempontjából nem csupán érthető, hanem teljesen jogosult is, az tudniillik, hogy csak kórházakban, gyógyintézetekben lehet kellel ellenőrzéssel kísérletezni a szerével és minden orvos köteles őt értesíteni az eredményről, szakszerű gyógyulási menetet adva a betegéről. Ezek az adatok, amikre Ehrlich tovább épít majd. Mondjuk, amíg volt anyag, addig adott is ő derűre-borura, csupán a reverzális ellenében. Elkelte volna sok, ezerszer annyi, mint amennyi rendelkezésre állt, ami az emberiség szomorú állapotát jellemzi szomorú módon, — de nem volt. És a meglevőből is azok kaptak, akik nem kíméltek pénzt és fáradságot, hanem azonnal rohantak ki hozzá a Majna melletti Frankfurtba, hogy minden lépésükről abban a pillanatban értesítsék a jól értesültségére sokat adó sajtót.

Ehrlich tanárnak becsületes szándéka és kellő óvatossága dacára is meglepő híreket hallunk egyes vidékekről. Magyarországon megkezdték már számos helyen az oltást, de van olyan hely, ahol az orvos az egyetlen befecskekedéséért 800 koronát fizetett magának. Ez nyilvánosságra került adat. A betegség természetét — sajnos — olyan, hogy nem mindenki szeret vele dicsekedni, inkább megbukik félre a szenvedő fél és rejtegeti idegenek előtt a baját. Milyen tételek szerepelhetnek ott még folytatólag? Hát ez már csakugyan nem járja. Ehrlich tanár nyilván nem is fog ró a tudomást szerezni, mert az orvos ur, aki az emberiség jótévként gyanánt ünnepelte őt, amikor oltóanyagot kapt tőle, kétségtelen, hogy nem helyezte k látásba a föláldozászerű ápolás eme lényeges pontját. Amint hogy aligha csinal a körleírás és gyógyulási menet mellé

közgazdasági rovatot, beszámolva az anyagi eredményéről, még kevésbé informálja a sajtót, amikor hírül adja, hogy ő olt. A nagy szenzációju fölfedezés így üzletté aljasul és egyoldalú lesz, mert ezek szerint van egy orvosságunk, amely az eddigi jelek szerint a valószínűség legnagyobb reményével gyógyít, de amelyhez csak azok a kiválasztottak tudnak hozzáférközni, akik leszurkolhatják egyetlen oltásért a 800 koronát. Hány emberélet pusztul el nálunk kizárólag azért, mert 5—20—50 koronák hiányoznak és hol van még ezektől a 800!

Egy szerencsés vigasztaló van az egészben. Az tudniillik, hogy ez csak a kezdet s azoknak seft, akik nagyon szettek, jól tudván, hogy ugyis közkinccsé válik Ehrlich néhány hónap múlva s akkor annyi oltóanyag áll rendelkezésre, amennyi kell. Minden orvos olthat s a szer, ha nem is vetekekedhet éppen az aspirin olcsóságával, de a gyémánt árszabványait sem éri el. Sőt. Itt most csak a mások megelőzése, egy kis reklám a földolog, hiszen végtére áprilisban is drága pénzen kell megfizetni az őszi barackot s mindig vannak emberek, akik áprilisban megkivánják a hamvas gyümölcsöt, élelmes kereskedők is akadnak, akik kiaknazzák ezt a vágyakozást. A fiók-Ehrlichek tehát most szüretelnek. A tudós orvosok tudnak várni, már eddig is vártak, annál is inkább, mert anyag hiján kénytelenek vele, átengedve a tért azoknak, akik szépen megbuvnak a nagy Ehrlich köpönyege alatt.

De azért száz szónak és száz oltásnak is egy a vége, 800 koronát még sem illik bezsebelni azért, amit a frankfurti tudós ingyen adott. Mert ez már nem tudomány, ez rideg üzlet s mihelyt a kettő párosul, valamelyikben megrendül a bizalom. Nem az üzletben.

Ezeknek a fiók-Ehrlicheknek most meginduló üzérkedésére kívánta felhívni a közönség és a sajtó figyelmét

egy doktor.

Uj háromemeletes paloták Debrecenben.

Debrecen, augusztus 5.

Városunk az utóbbi időkben a fejlődő nagyvárosok sorába lépett. Egymásután emelkednek a szebb-nél-szebb paloták s nemcsak a fő-utcán, hanem a kisebb utcákon is díszesebb épületek emelkednek.

Most ismét arról értesülünk, hogy két új háromemeletes palotával lesz gazdagabb a város. Az egyik palotát néhai Reichmann Ármín örököse építteti a Lamprecht-ház mellett. A másik palota a Degenfeld-tér 2. szám alatt fog emelkedni, ahol most egyemeletes épület áll. Ez utóbbi telek Debrecen egyik legnagyobb telke s előreláthatólag 50—60 uri lakást lehet majd elhelyezni. A háztulajdonosa Forray Ernő földbirtokos már készített a terveket s számítása szerint az új épület a jövő esztendő őszére elkészül.

Itt említjük meg, hogy a Piac-utca 89. számú háznál is nagyobb építkezések folynak. A telek tulajdonos azzal a tervvel foglalkozik, hogy szabad átjárót nyit a Vörösmarty-utcára, amellyel a forgalom meg volna könnyítve a Piac-utcaról. Az érdekes tervet csak pártolni lehet s addig is, míg a városi tanács megnyitja a Hartstein-telken keresztül a tervezett utcát, a közönség akadály nélkül közlekedhetik a Piac- és Vörösmarty-utcák között

KRÓNIKA.

(P. É.) A nap heve, az irtózatot kánikulla még a politikai életre is reáborította nyomasztó s mindent ellaposító fátyolát. Semmi érdemes nem történt, amit a heti krónikás felemlítésre méltónak ítélné. A parlament megszavazott mindent, amit csak tőle kívántak s a főrendiház, mi telhetik tőle, ugyancsak beleegyezett abba, hogy a honpolgárok ezután ismét adót fizessenek s szolgálják a császárt testükkal, esetleg vérükkel is. Megszűnt tehát a kellemetes ex-lex állapot s ha valamiért visszakívánja a nép az elmúlt koalíciós többséget, akkor az csak annak a kedvezménynek köszönheti, hogy tulajdonképpen ő a meghonosítója annak a jó, államgazdasági szempontból azonban rendkívül kellemetlen és káros intézménynek, ex-lexnek, törvényen kívüli állapotnak nevezünk.

Tehát adót kell fizetnünk, különben megszólal a végrehajtó szomorú doppergése. Ha azonban az elődök gazdálkodásainak következményeit az új kormány, mint rendszeren történni szokott, nem akarja a köznép nyakába sózni, úgy megfogja adni, a hátralekötött adófizető polgároknak a részletfizetési kedvezményt, nehogy az ex-lex megszűntével egyszerre zuduljon a temérdek hátralekötöttségük a szegény adófizetők, amugy is alaposan megterhelt nyomorult vállaira.

Crippen doktort, a nyári szenzációk hiányában az érdeklődés legmagasabb fokára juttatott londoni emberrnyuzó orvost, a modern technika segédeszközeinek igénybevételel elfogták. Már napok óta az egész világ figyelme a Montrose oceáni járó hajó fedélzetére összpontosult, s lázasan várta mindenki, hogy vajjon tényleg a gyilkos orvos a kedvesével, kit a hajó kapitánya az üldözötteknek hitt. S csakugyan Crippen dr és szeretője leledzett Robinson és fia álnév alatt a Montrose hajón, s a Marconi szikratelegrammjai után figyelmessé tett angol rendőrség akkor tette sujtó kezét vállaira, amikor a gyilkos már azt hitte, hogy szabadon lélegezhetik fel. A modern technikai vívmányok tehát, mint látjuk nem kedveznek a bűnösöknek, s még akkor is utóttudja érni őket, amikor azt hiszik, hogy már régen kibujtak annak büntető karmai alól.

Az egész esetben tulajdonképpen nem Crippen doktor, s annak elkövetett bűne a főfontosságú, mert hiszen ilyen apró-cseprő gyilkosságok, melyek napszámra teremnek a világ napi krónikájában, még nem tudnák annyira feleslegizni a kulturálmok olvasó közönségét, mint éppen ez az eset, hanem igenis a Marconi találmány első gyakorlati értékesítéséről esik szó, amikor tényekkel bizonyítja hasznavehetőségét, sőt nélkülözhetetlenségét. S ez adta meg a világnak szenzáció jellegét a Crippen doktor esetének.

A főváros csilingelő villamosain a napokban valaki egy kis csomagot felejtett. A csomagot a kalauz az ellenőrnek adta át, ki utasította, hogy a végállomáson, mint talált tárgyakkal szokás az ottani intézőségnek adja át. A kocsi még nem érkezett el a végállomásra, amikor egy ur. egy előkelő fővá-

rosi pénzügyintézet tisztviselője, robogó gummikerekün száguldott a villamos után s azt be is érte. Itt a kalauztól a csomagot kérte, ki miután az illető igazolta magát azt át is adta. S ekkor derült ki, hogy a kis csomagban tulajdonképpen kerek félmillió korona volt, csupa ezer koronás bankjegyekben. A tisztviselő ur pedig halálra csekély jelöl, a becsületes kalauznak 40, szóval negyven korona jutalmat adott.

Sapiente sat. A bölesnek ez elég. Több kommentárt nem fűzünk ez esethez!

!! Előzékeny és szolid kiszolgálás!!

Telefon 317. Telefon 317.

Diszlevélpapírok. Elegáns névjegyek dombornyomással

Nyomatványok, üzleti könyvek, irodalmi berendezési cikkek izléses, kivitelben és olcsó árak mellett vásárolhatók

CSILLAG ARTHUR

könyv- és papirkereskedésében a VÁROSHÁZA épületében.

Forrongás Marostordában.

Marosvásárhely, augusztus 5.

A belügyminiszternek a Köllő Ignác alispánt felfüggesztő rendelete nagy meglepetést keltett. Látják, hogy a belügyminiszter el van határozva a legerélyesebb rendszabályokra, de az ellenzék sem akar engedni.

A legújabb konfliktus oka az augusztus 11-ikére összehívott közgyűlés. Ezt az alispán hívta össze az 1886. évi XXI. törvény 55. §-ának megsértése miatt.

Az ellenzék megakarja a gyűlést tartani. Erődsy pártja azonban tekintettel arra, hogy az alispán már tudomással bírt felfüggesztéséről, akkor, mikor a közgyűlést egybehívta, az egybehívást törvénytelennek tartja és annak megtartását ellenzi.

Most még sincs eldöntve, hogy Erődsy főispán megjelenik-e a közgyűlésen, mert ő a legutóbbi rendes közgyűlést bizonytalan időre elhalasztotta. Ha a gyűlésre a bizottsági tagok egybejönnek, azt föl fogják osztalni — esetleg karhatalommal.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság” augusztus 7-iki száma változatos, nagy sorozatát közli az érdekes aktuális képeknek. A főváros legújabb városrésze, a fehérvári-ut tájéka, az összekötő vasúti hid építkezése, a trónörökös új tiroli kastélya, a július 14-iki párisi nemzeti

ünnep, a budapesti házbér-uzsora elleni tüntetések stb. adják a szép és feltűnően érdekes képek tárgyait. A szépirodalmi olvasmányok közt vannak: *Ady* Endre és *Kosztolányi* Dezső versei, *Kafka* Margit novellája, *Zsoldos* László és *Anthony Hope* regénye. Egyéb közlemények: cikk a Janosikról, a tót rablóról, kit most tót nemzeti hőssé akarnak tenni a csehek, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy kor., a „Világ-krónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legelőbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Forrongás Spanyolországban.

Dolgozik a reakció.

Spanyolországban a katolikus papság és Don Jaime trónkövetelőnek reakciós táborába összetett erővel dolgozik, hogy felbressze és kitörésre ragadja a népszuverenitást és ezzel megbuktassa az eddig diadalmasan előrenyomuló liberális irányzatot. Az újabb eseményekről a következő távirataink számolnak be.

Madrid, augusztus 4. A minisztertanács elvből jóváhagyta a törvényjavaslatot, amelylyel a katonai kötelező szolgálat Spanyolország összes állampolgáira bevezetetik.

Madrid, aug. 5. A kormány újból megtagadta az engedélyt azon tüntetés részére, melyet a katolikus klerikálisok vasárnap San-Sebastianban akartak megtartani. Elhatározta a kormány, hogy a tüntetést minden eszközzel megakadályozza s hogy minden kísérletet, mely a közrendet és nyugalmat zavarná, a legerélyesebben elnyomja.

Schin képviselő Don Jaime herceg megbízásából Spanyolország karlistáihoz felhívást intézett, amelyben felszólítja őket, hogy a vasárnapra tervezett katolikus tüntetésen részt vegyenek. Navarra, Biscaya és Guisacoa tartományokból jelentik, hogy ott felkelő mozgalom észlelhető. A kormány csapatokat küldött oda.

A cigányasszony bűne.

Ki hozta el a 150 koronát?

Debrecen, augusztus 5.

A vakmerőségnek élénk példáját mutatta tegnap egy cigányasszony, az egyik fényes Piac-utcai üzletből akart ellopni nagyobb összeget. Szerencsére az üzlettulajdonos észrevette a lopást s ott a helyszínen elkobozták a vakmerő tolvajtól a lopott összeget.

Az eset részletei a következők: Rostás Mányi, az isten se tudja hová való cigányasszony tegnap délután a Piac-utcán kóborlott. Szoknyáját egy 4-5 éves gyermek fogta, utána pedig egy kilenc éves gyermeke ballagott. Mányi kiszemelte a Fekete-féle üzletet s bement oda azon ürügy alatt, hogy fiának kalapot vegyen. Addig válogatott, válogatott, míg észrevette, hogy a kasszán nagyobb összegű papírpénz hever. Került-fordult s a pénz magához kerítette. A forgalmas üzletben a pénz eltűnését csak percek múltán vették észre. Az üzlettulajdonos Fekete Kálmán rögtön Mányikára

A „DEBRECEN” hirdetéseit el kell olvasni, mert mindig talál az olvasó benne valamit, amit hasznára fordíthat.

gyanakodott. Rendőrt hívtak, akinek felhívására az asszony az üzlet közepére dobta a mintegy 150 koronát kitevő papírpénzt.

A dolog folytatása az lett, hogy a családot a bűnügyi osztályra kísérték. Az asszony megijedt a hivatalos emberektől s azt vallotta, hogy kilenc éves fia lopta el a pénzt. Amikor az asszonyt kihallgatták, két szurtos cigány is előállott, akikről kitünt, hogy a Rostás Mátyihoz tartoznak s azért jöttek Debrecenbe, hogy bejelentsék azt, hogy Nyiregyházáról jöttek, ahol két hétig voltak lecsukva lopás büntetése miatt. A cigányok Lakatos Józsefnek és Lakatos Kálmánnak nevezték meg magukat. A rendőrség az egész családot zár alá helyezte.

A modern ékszeripar

műemkek készülnek

Vági István

ékszerész műtermében

MIKLÓS-UTCA 10.

Javitások, átalakítások jutányos árban eszközöltetnek.

Mindenemű ékszertervrajzok kívánatra készíttetnek.

Debrecenbe jönnek a szép kicsi nők.

Tíz háremhölgyet hoznak.

Abdul Hamid háreméből.

— augusztus 5.

Örvendezz Debrecen népe, mert nagy öröm vár tereád! Jönnek a nők, a jó kicsi, szép kicsi nők jönnek ide, direkt Debrecenbe, hogy megaranyozzák szomorú magánosságunkat. — Jönnek direkt Szalonikiból, az öreg, elesapott török szultán, szegény Abdul Hamid háreméből.

— Ugy van az eset, kérem, hogy az elesapott szultán dus háremére nagyon szomorú napok járnak. Amióta elkergették az ifjútörökök Abdul Hamidot és háremével együtt Szalonikibe internálták az öreg szultánt, azóta nemesak szerelemben nékülöztek a háremben, de a nyolcadfél-záz odalisk egyebekben is szükségét látott, ami nagyon fájt az ex-szultán hölgyeinek.

Hanem az udvariatlan török kormány, ahová panasszal fordultak az ex-szultán feleségei, kereken kijelentette, hogy nincs több pénz, sőt még annyit sem bir meg az államkassza, azért hát legokosabb, ha vllággá mennek a kicsi nők, akik az öreg szultánnak bus számkivetésében vigasztalói voltak. Valami nagyon vékony kielégítésfélét föl is ajánlott a hölgyeknek, de bizony az nem egy királynőnek, hanem egy levetett orfeumhölgynek is kevés volna.

Igy hát Szalonikiban nagy a szomorúság az elesapott szultán háremében, ahol bubánatnak adta a fejét Abdul Hamidnak mind a hősasztóven felesége.

Ez a szomorúság adta az ötletet egy debreceni vállalkozó szellemű embernek, hogy ő jó üzletet csinál a háremhölgyek nagy

szomorúságából és ha nem is mind a hősasztóvenen, de legalább vagy tizen segítene. Irt hát a török kormánynak francia nyelven egy levelet, amelyben kifejti, hogy ismeri az elesapott szultán háremhölgyei között támadt ügyes-bajos dolgokat és segíteni kíván a kormánynon, amikor átvállalja tíz háremhölgynek az uri, sőt szultáni ellátását. *Még kárpótlást is fizet az elesapott szultánnak szívesen.* Itt aztán ellátja ő a padisa kedvredítőit mindennel, még amiben királynő korokban szűkölködtek is.

Akik tudnak a különös ajánlatról, azok izgatottan várják a török kormány választát, hogy megtudják, lesz-e szerencséje Debrecen népének a szultán tíz háremhölgyéhez, akiknek ugyanazt a hivatást színta a vakmerő vállalkozó, ami a háremben volt kicsi nőknek — minden valószínűség szerint — nagyon szívesen teljesített kötelességük.

UJDONSÁGOK.

Sohse halunk meg!

*

Párisban mindig vigan éltek az emberek, sőt a legutóbbi időkig, amíg a papok és a kormány között az az élesvágású differencia be nem állott, erősen tarotta magát a híres mondás: „Hogy úgy él, mint az Isten Frankhonban”. Ebben a pezsgő, vídámsággal teli hatalmas metropolisban, ahol az emberek arcáról, az utcán, mulatóhelyeken egyaránt szinte lekiabál a sohse halunk meg kurjantása, úgy látszik, egészen komolyan kezdenek foglalkozni az *el nem mulásnak* mindenestre *életrevaló* problémájával. Páris, a sztrájkok városa, s bár Pataud mesternek keze ezidőszerint nem játszik közre, mégis fappáns és mulattató, a maga eredetiségében pedig talán páratlanul áll ez a legujabb munkásmozgalom, amelynek keretein beül sztrájkot vezényelnek egyenesen a halál ellen. Szép és örvendetes dolog ez a nemes harc, csak hogy egy kis bibije mégis van. A mozgalmat — hogy úgy mondjuk — a halál „segédmunkatársai” intézik, nevezetesen a sirkőfaragók és a sírásók, a harc pedig már nem annyira az élőköt érinti, mint inkább a már meghaltakat, akik bizonytalán édes-keveset fognak már törődni a dologgal, no meg a sirköves mestereket, akiknek azonban már annál inkább szívükön fekszik a dolog.

Arról van ugyanis szó, hogy a párisi sirkőfaragók sztrájkba állottak, mert egy sirkőraktartulajdonos szervezetlen munkást foglalkoztatott. A sirköves munkáskizárással felett, a szomorú obeliszk konstrukciójai pedig azzal kontrázták meg a dolgot, hogy bevitték a sztrájkba a temető „legilletékesebb” embereit: a sírásókat. Szóval úgy fest most a dolog, hogy Párisban szünetel a temetkezés, de nem áll ez a tény a halálozásra. Az emberek egészen nyugodtan halhatnak meg most is Párisban, csak éppen nem temetik el őket. Ezért ugyancsak kevésbé fog fájni az árnyékvilágból már kiköltözötteknek a fejük, mert, ne legyünk kegyelelsértők, de az a márványemlék, akár ott van, akár nincs, a földben pihenőnek olyas valami, mint az a bizonyos borleves. Iten csak a sirkőzúzat károsodik.

Mondanunk sem kell, hogy ez a sztrájk nem létszen hosszú életű. De az ötletes párisiak egy pikáns fordulóval meg is változtathatják a dolgot:

— Ha a sírásók sztrájkolnak és nem akarnak temetni, — mondják ki súlyos válaszként a bojkottot az élők — a haláira...

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap a református templomokban a következő lelkészek végzik az istentiszteletet: A Nagytemplomban Sz. Szabó István s. lelkész, Klstemplomban 9 órakor Bereczky József szénior, 11 órakor Peleskey Sándor s. lelkész, Kossuth-utcai templomban Boér Károly s. lelkész, Ispótytemplomban Szele György lelkész, a Csapókerti imaházban Kovács János lelkész, Homokkerti imaházban Molnár Ferenc s. lelkész.

— **Eröss Lajos a szegényházban.** A városi szegényházban vasárnap délelőtt istentisztelet lesz, amelyen dr Eröss Lajos püspök fog prédikálni.

— **Buol kapitány provokál.** Hirt adtunk arról a felháborító brutalitásról, melynek Buol komáromi tüzérkapitány a hőse. Buol kapitány ugyanis a kantinban mulatott tisztársaival hajnali három óráig. Mikor már igen hangos volt a társaság, a kantinos megtiltotta Plum Gyula pincérnek, hogy több italt kiszolgálhasson. Ezen Buol annyira feldühödött, hogy tüzér közlegényeket hivatott, a szerencsétlen pincért fához kötöztette és egy csorba borotvával lehuzatta a bőrt az arcáról. Az egész közvélemény megdöbbenéssel vett tudomást az esetről és várta a példás büntetést. Ez természetesen nem történt meg. Mert hát a bécsi katonai vezetőség tudomást sem vett a brutalitásról, de nyomban konstataálta, hogy az újságok megsértették a tiszt becsületet. Így történt aztán, hogy tegnap két katonai utászhadnagy körsétát tett a budapesti lapoknál és elégtételt kértek. Próbálkozásuknak természetesen egészen más eredménye volt, mint amit vártak. Az illető lapoknál ugyanis arra az egyedül helyes álláspontra helyezkedtek, hogy ez esetben szó sem lehet lovagias elégtételről. Elégtételt itt a *megsértett jogrendnek kell szolgáltatni.*

— **Szoborleleplezés Hajduszoboszlón.** Hajduszoboszlón szeptember 4-én leleplezik le a Gönczy-szobrot. A leleplezésen részt vesz és szerepelni fog a Debreceni Dalgyelet és a Főiskolai Énekkar, amelyek már is nagyban készülnek a leleplezési ünnepélyre.

— **A közegészségügyi viszonyok.** Julius hóban a közegészségügyi viszonyok a június havi állapotokhoz viszonyítva jók voltak. Betegségek közül a bélhurut lépett föl nagy számban, ami a romlott gyümölcsözés következménye. A heveny fertőző betegségek közül a vörheny 13, a kanyaró 44, a számarhurut 26, a ronesoló toroklob 5, a tifusz 14, trachoma 1, a gyermekági láz 3, bárányhimlő 1 esetben lépett föl. Kanyaróban 1 gyermek, hagymázban 1 haláleset fordult elő. A tifusz esetek leginkább a külvárosokban fordultak elő. A piacvizsgálatokon sok romlott és éretlen gyümölcsöt koboztak el. A régi csatornák felnyitásánál a fertőtlenítések azonnal megtörténtek. A köztisztasági viszonyokhoz képest türethető. Született 133 fiu, 124 leány. Református 85 fiu, 78 leány; róm. kath. 25 fiu, 28 leány; gör. kath. 9 fiu, 12 leány; ág. ev. 2 fiu. Zsidó 12 fiu, 6 leány. Meghalt 99 férfi, 104 nő, református 70 férfi, 76 nő; róm. kath. 14 férfi, 15 nő; gör. kath. 6 férfi, 6 nő; ág. ev. 1 férfi; zsidó 8 férfi, 7 nő, halvaszületett 104. A természetes szaporodás 29. A legtöbb halálozást a bélhurut 43, a tüdővész 35, rák 11, göresök 9, okozták. — A kerületi orvosok 298 fenjárom és 50 fekvő beteget gyógykezelték. Házasságot kö

Koncz József

kifogástalanul fest, vegyileg tisztít mindenemű ruhákat.

Főüzlet és gyár:

Arany János-u. 10.

Fióküzletek:

Batthyányi-u. 2. és Vár-u. 3. (Zenede udvar). Alapított 1903. Telefon 701

tött 33 pár, ebből ref. vallású 17, róm. kath. 6, zsidó 1, vegyes vallású 9 pár. — A közkórház betegforgalma a következő volt: a hónap elején 310 beteg volt. Felvétetett 355, elbocsátatott 373, meghalt 26, maradt a hónap végén 266 beteg; 146 férfi, 120 nő. A mentők 102 esetben nyújtottak első segélyt.

— **Dely Máttyás kitüntetése.** Dely Máttyást, Debrecen és Hajdu vármegye tiszteletbeli állatorvosát, tiszapolgári állatorvost, aki most ünnepelte működésének ötvenedik évfordulóját, szép kitüntetés érte. A budapesti állatorvosi főiskola ugyanis az 50 éves jubileum alkalmából díszdoktorrá választotta és az erről szóló latin nyelvű diplomát megküldötte neki. Valóban a legszebb kitüntetés, amivel a közszolgálatában töltött 50 éves önzetlen munkálkodást jutalmazni lehet.

— **Állategészségügy.** Az elmúlt hónapban az általános egészségügy kedvező volt. A lépfene az I. és V. állategészségügyi körzetben lépett föl aggasztó intenzivitással, különösen Hortobágyon, ahol 7 szarvasmarha hullott el. A sertésvész a VIII. állategészségügyi kerületben lépett föl.

— **Hajdu megye közigazgatási bizottsága** augusztus hó 8-án hétfőn délelőtt 9 órakor tartja ülését. Az ülésen a havi jelentéseket tárgyalják.

— **A tisztek nyugdíja.** A katonatisztek és hivatalnokok nyugdíjának fölemelésére tervezett intézmény szervezete — mint Bécsből jelentik — már majdnem kész. Az intézmény augusztus 18-án, a királynak a kormányokhoz intézett legfelsőbb kéziratával fog elrendeltetni és hadiparancsban teszik közzé. A régebbi nyugdíjasok, vagyis azok, akik még 1910. január elseje előtt léptek nyugdíjba, a hadügyminiszteriumtól utasítást fognak kapni, hogy térparancsnokságaik útján felségfolyamodványban tüntessék ki a személyi viszonyokra vonatkozó adatokat és a nyugdíjuk fölemelésére vonatkozó kívánságait. Az új határozmányok megszüntetik a szegénységi bizonyítvány beszerzésére vonatkozó kínos kényszert és kérelmüket tisztán a személyesen bementott adatok alapján bírálják el. A személyi viszonyok szerint a nyugdíjasok nyugdíjának maximális fölemelése eddig élvezett nyugdíjuknak egynegyed része, minimális fölemelése pedig eddigi nyugdíjuknak egyhatod része lesz.

— **A tizenharmadik gyógyszerár.** A tizenharmadik gyógyszerár Kiszler Vilmos kért engedélyt. A közgyűlés az engedély megadását nem javasolta. A belügyminiszter ma érteitette a tanácsot, hogy a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

— **Az utadó megállapítása.** A főmérnök betérjesztette a közigazgatási bizottság ülésén az 1911—1912. évekre vonatkozó utadó megállapításáról szóló javaslatot, amelynek elfogadásával a közigazgatási bizottság megállapította, hogy azok, akik két igavonó állattal nem bírnak s akiknek állami egyenes adója a 30 koronát meg nem haladja s akiknek száma összesen 9722, utadóját 3 koronában, — azokét pedig, akik két igavonó állattal bírnak, de állami adójuk az 50 koronát meg nem haladja (ezek 86-an vannak) 5 koronában állapítja meg. Azokét, akiknek állami adójuk az 50 koronát meghaladja, adójukat 10 százalékban állapítja meg. — **Bevételei** 1911. évre 139.420 korona 90 fillér, pénztári maradvány 50.420 korona 25 fillér.

Összes bevétel 189.841 korona 15 fillér. 1912. évre 139.420 korona 90 fillér, pénztári maradvány 6438 korona 86 fillér. Összes bevétel 145.859 korona 76 fillér. — **Kiadás** 1912. évre 183.402 korona 29 fillér, egyenleg 6438 korona 86 fillér. Összes kiadás 189.841 korona 15 fillér. 1912. évre 140.492 korona 29 fillér, egyenleg 5367 korona 47 fillér. Összes kiadás 145.858 korona 76 fillér. Ezt a költségvetést október 1-ig kell felterjeszteni a kereskedelemügyi miniszterhez.

— **Harmincskétéves találkozó.** Folyó hó 7-én vasárnap a 39-ik házi gyalogezerdünk és velük együtt a Debrecenben lakó más fegyvernemekből és ezredekéből való vitézek, tánevigalommal egybekötve ünnepelik meg Bosznia megszállásának 32. éves évfordulóját; a tiszta jövedelem ez alkalommal az általuk alapított koszoru-alap gyarapítására fog fordítani.

— **A református egyház ügyei.** A debreceni ref. egyház presbiteriuma augusztus 7-én, vasárnap délelőtti gyűlést tart az egyház tanácstermében. A tizenhat pontból álló tárgysorozatot már szétküldte az elnökség. A kis jelentések és folyó ügyek között szerepel az épített bizottság javaslata a püspöki s a lelkészi lakások elhelyezésére vonatkozólag. A gyűlés fél tizenegy órakor kezdődik.

— **Az ipariskolák országos egyesülete** augusztus hó 26-án és 27-én tartja Búpesten szokásos évi gyűlését, amelyre Debrecen városát is meghívta. A városi tanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy a gyűlésen két taggal képviselteti magát.

— **Az Arany Bika Mulató** augusztusi műsorával kellemes meglepetést hozott a nyári Debrecennek. A műsor elejétől végig teljesen új. A művészek ezuttal elsőrendű produkálnak. A komikusok, Kovács Andor, Zöldi Marci a harsogó derűtség forrásai, Keleti Juliska cabaret-művésznőnek nem győz tapsolni a közönség. Sisters Lilians, Eurydice, Les 4 Floridas, Vivág Saei, Váradi Margit és a többiek igen tetszenek. Szenzációszámba megy The Millets Angelus világhírű quartett gyönyörű énekszáma.

— **A matészalkai rablógyilkosság.** Megirtuk annak idején, hogy a nyirbátori levélhordó gyilkosát egy kőborogány személyében letartóztatták. A saját felesége feljelentésére fogták el a cigányt. Az asszonya tette meg a feljelentést a csendőrök előtt, hogy az ő ura gyilkolta meg és rabolta ki a nyirbátori levélhordót. A gyilkossággal vádolt cigány kezdettől fogva tagadta, hogy ő lett volna a levélhordó gyilkosa. Hallani sem akart arról, hogy ő követte volna el a rettenetes bűnt. Mos azután szenzációs fordulatról ad hírt matészalkai tudósítónk. Az asszony ugyanis beállított a csendőrséghez és elmondta, hogy a férjének semmi köze sincs a nyirbátori levélhordóhoz. A feljelentés bosszu műve volt, azért vádolta meg az urát a gyilkossággal, mert nagyon megverte és így akart tőle megszabadulni. A gyilkossággal vádolt cigányt már szabadon eresztették.

— **A szabolcsi főispán beiktatása.** Szabolcs vármegye augusztus 16-án tartja meg rendkívüli közgyűlését, amelyen be fogják iktatni az új főispánt: gróf Vay Tibort. A beiktatás fényes ünnepségek közt fog lefolyni, amelyeken részt vesznek a szomszédos vármegyék küldöttségei is. Hír szerint Hajdu vármegye is képviseltetni fogja magát a beiktatáson.

— **Széchenyi gróf nagyváradi püspök.** Most már befejezett tény, hogy Széchenyi gróf győri püspök nyerte el a nagyváradi püspökséget. Kinevezése, minthogy a szentszék jóváhagyása is megérkezett, néhány nap múlva publikáltatni fog. Egyben arról értesülünk, hogy a győri püspökségre a kormány jelöltje Glattfelder győri kanonok.

— **Felhőszakadás jégesővel.** Tegnap délután egy órakor sötét felhők tornyosultak a debreceni égen. A felhőkből csakhamar óriási tömegben hullott a víz, úgy, hogy egész utcák viz alatt állottak. A Csapó-utca teljesen víz alatt állott, egész víztenger hömpölygött alá. Az eső nagyszemű jegeket is hozott magával. A gazdaközönség nagy félelemmel nézte a lehulló jeget. A félelem azonban nem bizonyult indokoltnak, mert a jég csak a város felett esett s a szállókat megkímélte. Így a tegnapi nagy zivatarnak inkább csak a hangja volt nagy, a káros eredmény szerencsére elmaradt.

— **Leégett Csorba.** Csorbáról jelentik: A falu ma hajnal óta lángokban áll. Az egész falu veszélyben forog. Csorbáról tűzoltófelszereléssel mentek a tűz színhelyére. A tűz eddig ötven házat pusztított el. Biztosítva semmi sem volt. A kár több mint 100,000 korona. A tűzoltásnál több sebesülés is történt. Szentiványi József, Seherer fűrdőorvos, Mister Loch, a „Times“ tudósítója, Radocsay Jenő és ifj. Klimó József külön fogaskerekűn és automobilon még a hajnali órákban a helyszínére érkeztek. A sebesülteket Seherer és Radocsay vették kezelés alá. A tűz vigyázatlanságból keletkezett.

— **Adózás július hónapban.** A múlt hóban befolyt egyenes adóban 175,682 korona 56 fillér, hadmentességi díjban 521 korona 17 fillér, bélyegjövődékben 47,055 korona 58 fillér, jogilletékben 43,413 korona 28 fillér, dohányjövődékben a vármegye fogyasztását is beleértve 154,375 korona, határvámjövődékben 237,348 korona 39 fillér, fogyasztási és italadóban 25,833 korona 32 fillér.

— **Elégett széna.** Hajduböszörményből jelentik, hogy Szabó József hadházi gazda vigyázatlanságából a községi rét szénája elégett. A kár több ezer korons.

— **Felfedezés a Biharban.** A Bihar-hegységben sok évszázadok óta ismert vasérctelep van. Bányászatra alig került sor, mert a Bihar uttalan rengetegeiből nem lehet a vasércet kiszállítani. Egyelőre a bihari vasércnek nagy részének szerepe abban merül ki, hogy minden nyáron újra felfedezik őket. Az idén sem maradt el ez a szokásos felfedezés. Egy szövetkezeti főkönyvelő fedezte fel nyaralás közben a vasérctelepeket, melyek az ő vizsgálatai szerint 70 százalék vasat tartalmaznak. Ez ugyan kémiai képtelenség, de az mellékes. A vidéken az idén is nagy örömmel fogadták a felfedezés híreit. Abban reménykednek, hogy a sok felfedezés egyike végre ideirányítja a vállalkozók figyelmét. Nagyon valószínű ugyan, hogy az ilyen felfedezések nem pótolhatják a vidék sok-sok hiányát és a 70 százalékos vasérc egyelőre még kiaknázatlanul maradnak.

— **Talált tárgyak.** A belvárosi rendőrkapitányság közli, hogy a napokban több kulesot, egy napernyőt, két pénztárcát és egy ridikült találtak. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a tárgyakat a belvárosi rendőrkapitányságnál.

— **A budapesti tőzsde esti zárata.** A budapesti tőzsde esti zárataról budapesti tudósítónk jelentése a következő: Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Tartott

Wacha Róbert modern tisztító intézete a jövő héten üzemét megkezdi.

irányzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonaművek nyugodtak. Idő: meleg. A gabonáarak következők: Buza októberre 9.74, májusra 9.76. Rozs októberre 7.12. Zab októberre 7.20. Tengeri júliusra 5.71, augusztusra 0—, új tengeri májusra 5.75. Repce augusztusra 12.75.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Rimanóczy József ref. 2 éves, Zarkai Erzsébet ref. 14 éves, özv. Kiss Imréné ref. 68 éves, Sándor Gábor ref. 3 hónapos, Kovács Julianna ref. 3 éves, Pozsár Mária ref. 21 napos, Börs Erzsébet ref. 7 éves.

— **Butorok** mindenféle fa- és kárpi-tozott kivitelileg **Killer Ede** cs. és kir. udvari szállító butorgyáros, Piac-utca 63. sz. alatti nagy butortelepén legjutányosabb árban kaphatók.

Gasparik Adám

órák és ókszerész
DEBRECZEN, Hunyadi-utca.

Mindennemű javítások a legolcsóbb árban, jótállás a mellett eszközöltetnek.

TÁVIRATOK.

A budapesti ügyvédek tiltakozó gyűlése.

Budapest, augusztus 5. A budapesti ügyvédi kamara mozgalmat indított az ügyvédjelöltek érdekében, hogy a tervet módosítsák vagyis, hogy a már bejegyzett ügyvédjelöltekre ne legyen érvényes a ma fennálló terv.

A marostordai főispán.

Marosvásárhely, augusztus 5. Maros-Torda megye főispánja gróf Haller József, Udvarhely megye főispánja lesz.

Elfogtak a szombathelyi sikkasztót.

Szombathely, augusztus 5. Radó Lajos huszárszakaszvezetőt, aki az itteni huszárezredtől 1501 korona élelmezési pénzt elsikkasztott, Brémában elfogták éppen akkor, mikor a Norddanscher Lloyd Amerikába induló gőzösére szállt fel. A rendőrség kinyomozta, hogy Radó Litte Mór név alatt készült Amerikába, ahova kedvese e név alatt egy csomagot feladott. Ennek alapján azonnal táviratoztak Brémába, ahonnan ma az ottani rendőrség azt táviratozta, hogy Litte-Radó elfogták és letartóztatták. Kérik a kiadási eljárás megindítását.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyítószert
SALVATOR
zse- és hólyaghajjánál, hólyaggyulladás, cukorbetegségnél, vörhenyénél, a herpesz bántalmánál kitűnő hatású.
Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható ártanyviskoreskedésekben és gyógyszerárakban.
SCHULTES ÁGOST Szinye-Lippózi Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Budai/utca, 8.

OLGSO IRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Specialis javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY

A régi jó világból.

(Folytatás)

A negyedik nap is úgy járt ki az ország-utrá és midőn senki sem mondhatott neki hirt férjéről, este sűrű könnyhullatással tért haza.

Eddigél csak el tudta fojtani magában a fájdalmat, de most már lehetetlen volt többé. Bizton hitte, hogy az öreg Galambos szavai már is beteljesedtek rajta. Férjét utonállók támadták meg, megölték és most nem fogja őt többé látni az életben. Férjével pedig minden öröme sirba szállt.

Keservesen esett neki most házába visszatérni. Miért hogy őt is nem támadták meg az utonállók, amint künn az országuton csavargott? Legalább nem kellene most betérni e házba, melyben az ő férje szava sohasem hallatszik többé.

Amint az udvarra ért, a házból vig hahota hallatszott ki! Nem ismerhette föl, hogy kié lehet e hangos nevetés és némi bosszankodást költött benne. Kicsoda ez ember, aki a szomorúság házában ilyen nevetést csap?

Egy pillanatot vetett az udvarra és a fészker alatt csinos magyar bricskát látott; a kéményből pedig nagy füstoszlop hömpölygött az ég felé. Magda asszony szorongatott szívvel sietett a szobába.

Ott a férjét egy nyalkán kicsipett legény társaságában, vig poharazást közt találta.

Magda asszony a nagy bámulatból egyszerre nagy, fékezhetlen örömbé esett és a meglepetés első pillanatában nem is tudott parancsolni szívének. Odarohant férjéhez, szoroson magához karolta őt és fejét vállára hajtva, sirt és zokogott örömeiben és jó idejébe került, míg ismét magához tért.

— No látod őcsém! Nem mindjárt mondtam, ne küldjünk utána! Majd kiugrik a borból, ha váratlanul itthon talál, — mondá Kupecz nevetve, fiatal vendégének.

— Nem váratlanul, de későn jött kend haza, mikor már három napja a legnagyobb kinnel vártam? — mondá Magda és halvány arca ugy kipirosodott, mintha csak fiatal leányka volna.

(Folyt. köv.)

Speczialista

és halhólyag óvszer-különlegességekben.

Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban ::

Orvosilag ajánlva!

Feltétlen biztos!

Óvakodjunk silány utánzatoktól!
Árak tucatonként 2—16 kor.

UJI „AUTO VAGINAL SPRAY“ UJI
a legmodernebb és legkényelmesebb női óvkülönlegesség. Ára 15 kor. — Szétküldés titoktartás mellett.

Kérje ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet.

KELETI J. orvos-sebészeti műszer- és gummiáruk gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapítottait 1878. Telefon 13—76.

Telefon Bécsből!

Azért, hogy mindenkinek birókában legyen a mi „Cäsar“ zseb öngyújtónak, minden más reklám helyett 15000 darabot most a következő árleszállítás mellett adjuk 1 darabot 3 K helyett, csak 2 K, 3 drb. 4.50, 6 drb. 8 K, 12 drb. 14 K. Utánvétellel e mennyiség eladása után az árak eddig rendes árban ismét felemelkednek. A „Cäsar“ a világ legjobb zseböngyújtója. Egy nyomás és azonnal tüzet kap, nincs benne semmi Batteire! Évak hosszú során tart, kapható

Öst.-Ung. Union Unternehmung für pat. Erfindungen.
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 104.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POROK

Csak akkor valódiak ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyóhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorféreg, rögzött székrekedés, májban-talom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszsernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona.
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SOS-ORVOSZESZ

Csak akkor valódi.

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyet tünteti fel és a Moll-féle sos-orvoszesz nevezetesen, mint fájdalom-össillapító bedörzsölés-szer közzvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszer.

Egy önozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására ugy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill.
Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9
Vidéki megrendelések naponta posta-utánvétellel teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Legolcsóbb kenyérbeszerzési forrás
az Első Debreceni
Kenyérgyár.

Gyártelep:

Széchenyi-u. 49.

Főelárusítóhely:

Simonffy-utca (Városi bérház.)

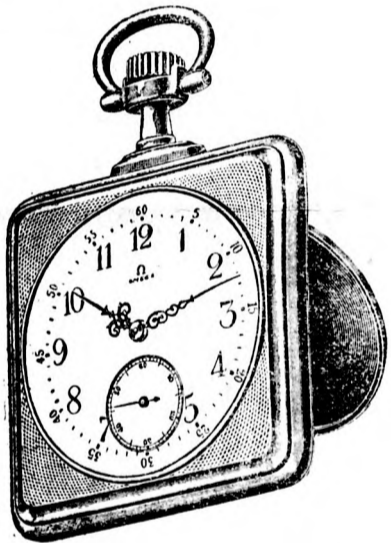
Fiókok:

I. Szentanna-u. 60.

II. Bocskay-l. (Cegléd-ház)

III. Bethlen-utca 29. (Gyarmathy-ház.)

**Itt az ideje
annak,**

hogyan a
„DEBRECEN”-ben
hirdessen.

Sensatiós találmány 1909

„Jupiter öngyújtó fémgyertya szirtalan petróleumtöltésű. Használatban 10-szer olcsóbb, mint az egész közönséges Milly-és Starius gyertya, mert az egyszerű töltés 5-6 fillérbe kerül és 18-20 órán át mesésen világít, a világításnál lehet hol nagyobb és kisebb fényre igazítani és ezért mint éjjeli lámpa igen célszerű. „Jupiter” meggyújtása nélkül csak egy nyomást kell a gyertyán levő gombon tenni és már is ég! Tíz évi jótállás minden lámpáért és igen ajánlatos minden családnál szalodánál, templomnál stb. Ára K 6.—, 3 drb. K 16.—, 6 drb. K 30.—, 12 drb. K 57.— éjjeli világító tómpa sítóval. Utánvétel 1 koronával több, ügynökök, viszont eladók kerestettek.

Öst.-Ung. Union Unternehmung für pat. Erfindungen.
27 Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 10. 4

A hölgyek érzékeny arcára

főleg kirándulásoknál és utazásoknál stb. a forró évadban izzadság kiválasztása, por és rovarszúrások által károsan befolyásoltatik. Mindez esetekben az általánosan ismert Corsini-féle pipereszer

„EAU DE FLORENCE“

valóságos jótéteménynek bizonyult. Ha vele zsekkendőnket megnedvesítjük és arcunkat tisztítjuk, az idegek felfrissülnek, a bőr pedig sima és fehérré válik.

A szépség ápolása sétatömben!
Egyszerű és radikális.

Hazajövet után el ne feledjük Eau de Florence-vel mosakodni.

Kapható minden szakmába vágó üzletekben.

Corsini The Parfumery Company.
BARDEN & COMP. Wien, VI., Stumpergasse 47.

MEGLEPŐ SZINTEPSODÁLTOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

szel gyomor, vesese-hólyagés belbántalmaknál oalamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemegé kereskedésében
5 DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Valódi brünni szövetek

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú	1 szelvény 7 korona
elegendő teljes férfiruhához)	1 szelvény 10 korona
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
ára csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 koronáért éppugy felöltő-szöveteket, turista-lodent, selyemkamgarnt gyári áron küld a mindenütt ismert, megbízható és szolid posztógyári raktár

Siegel Imhof, Brünn. 11.

Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövet-szükségletét directe a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél rendeli. Oriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szövetekből. Szabott, legolcsóbb árak! Bármily kis megrendelés teljesítése szigorúan mintahú és figyelmes.

Akinek

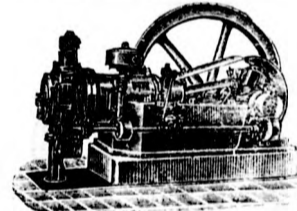
rheomája, ischiassa, köszvénye, idegbaja van, annak szívesen adok ingyen felvilágosítást erről, hogy hogyan szabadultam meg ezen bántalmaktól.

BAYER KÁROLY.

Illertissen (Bayer.)

Drazdai Motorgyár részv.-társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányu Benzín-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat — valamint szivógázmotorokat.

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

egyetemes Generatorunkkal a tényleges lőerő óráként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselőt:

Gellért Ignác és Tarsa

Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek.

! Új gyógyító módok !

DR. RÁCZ ÖDÖN gyógyintézete NACVVARADON.
Szilágyi Dezső-u. 7.

Gyógyfürdők, villanyozók, belégzési kamrák, vizkurák. Asthma, tüdőbajok, álmatlanság, vérszegénység, idegesség, rheuma, hülés, köszvény, női bajok, sziv, gyomor, bélbajok ellen.

20 szoba olcsó penzióval. Nagy pormentes kert, bentlakó orvos.

Kívánatra prospektus.

APRÓ HIRDETÉSEK. >>

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Ajánlat.

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300-400 korona. HECHT BANKHÁZ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST, IV., Ferenciek-tere.

2 szoba, előszoba november 1-re kiadó. Széchenyi-u. 20.

Kereslet.

Kosztot és lakást keres 19 éves róm. kath. tanuló augusztus végétől 4 havi időre. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Női fodrászüzletben, Simonffy-utca 5. szám (tejszínház) tanulóleányok fölvetetnek. — Kihullott és levágott hajak megvétetnek.

Elsőrangú

száraz vályog

kapható

Külsővásártér 10. sz. alatt és
Lindenfeld Jenő

fűszernagykereskedésében Városház-utca
2. szám. Pénzügyi épület.

Nyári alkalmi vásár

Kretonok

elsőrendű minőség most 31 kr.

Selyemfényű ruhavászon,
minden sz. nben most 39 kr.Valódi francia Delin
a legjobb minőség most 57 kr.Ibolya nyersselyem
ruhákra és bluzokra most 110 kr.Csipke szövetek
tüll és guipure minőségben most 65 kr.Madeira batisztok
gyönyörű szép mintákban most 55 krtól

Ujdonságok igen nagy és izlées választékban.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené idejét, hirdessen a „DEBRECEN” apró-hirdetési között és özőnével kapja a legjobb ajánlatokat.

HIRDETÉSEK

fölvetetnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” véd-
jeggyel!

Törlesztéses kölcsönöket

földbirtokra és **bér-
házakra** legelőnyö-
sebb feltételek mellett
— engedélyez az —

**Általános Forgalmi Bank Részv.-társ.
DEBRECEN, (Piac-u. 68.)**